

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

AFRIKAANS EERSTE ADDISIONELE TAAL V3

NOVEMBER 2014

MEMORANDUM

PUNTE: 100

Hierdie memorandum bestaan uit 24 bladsye wat drie rubrieke insluit.

ALGEMEEN

1. Gebruik die rubrieke soos volg:

BYLAAG A:	VRAAG 1	OPSTEL
BYLAAG B:	VRAAG 2.1	HULDEBLYK
	VRAAG 2.2	DIALOOG
	VRAAG 2.3	RESENSIE
	VRAAG 2.4	INFORMELE BRIEF
BYLAAG C:	VRAAG 3.1	PLAKKAAT
	VRAAG 3.2	DAGBOEKINSKRYWINGS
	VRAAG 3.3	INSTRUKSIES

2. Bestudeer en bespreek die rubrieke baie deeglik. Let veral daarop dat beplanning, formaat, redigering en struktuur by die rubrieke ingesluit is.

3. As 'n onderwerp misgetas is, word die leerder se antwoordboek na die senior nasiener verwys. Die leerder moet volgens die rubrieke baie laag op inhoud aangeslaan word.

4. Indien daar twyfel oor 'n onderskeidingskandidaat se skryfstuk(ke) bestaan, moet dit eweneens met die senior nasiener bespreek word.

5. Indien 'n skryfstuk **grootliks uit die vraestel saamgeflans** word of dele van opdragte uit die vraestel net so oorgeskryf word, ontvang die leerder **geen punte nie**. Kommentaar sal wees: **Nie eie werk nie/Saamgeflans**. Indien dele van die skryfstuk wel die leerder se eie werk is, assesseer hierdie dele volgens die laagste kode.

6. Die nasiener moet die voorgeskrewe nasiensimbole (bl. 3) gebruik by die nasien van 'n skryfstuk. Om net strepe te trek is **ONAAANVAARBAAR**.

7. By skryfstukke wat te lank is, word die maksimum lengte nagesien en 'n streep deur die res getrek. Dan word die leerder nie verder vir lengte gepenaliseer nie. By skryfstukke wat te kort is, penaliseer die leerder hom-/haarself.

8. **VRAAG 1.6:**

- Die titel en die visuele prikkel behoort by mekaar aan te sluit.
- Indien die titel nie by die visuele prikkel pas nie, maar die inhoud spreek steeds die visuele prikkel aan, word die titel geïgnoreer.
- Die onderwerpe kan verhalend, beskrywend, bespiegeland, beredeneerd of argumenterend wees. Die prente dien slegs as prikkels.

SIMBOLE/TEKENS BY DIE NASIEN

Die volgende simbole/tekens behoort deur die onderskeie provinsies gebruik te word:

VERDUIDELIKING	SIMBOOL	BESKRYWING
Woordorde	( ) →	Hakies en pyltjie
Spelfout	=	Twee kort strepies onder 'n woord
Woordkeuse	/	Haal met 'n streep deur
Tydfoute	T (in die kantlyn)	Hoofletter T
Woord(e) weggelaat	^	Weglaatteken
Taalfoute	—	Enkelstreep onder die taalfout
Paragraafindeling	//	Dubbele skuinsstreep
Paragraaf is een lang, lomp sin	[	Begin van 'n nuwe sin
Woorde uit ander/*nie-funksionele/vreemde woorde *Standaardafrikaans bly die norm. Gebruiksafrikaans moet vermy word. Aanvaar terminologieteerme waarvoor Afrikaans nog nie ekwivalente het nie. Aanvaar ook gemotiveerde Afrikaanse streeksworde/streekuitdrukkings.	X	Trek 'n X bo die verkeerde woord.
Erkenning van taaljuweeltjies	✓ (bo die woord)	Regmerkies bo goeie taalgebruik, idees of uitdrukkings.
Herhaling	hh (in die kantlyn)	Dubbele hh
Onduidelik/onverstaanbaar	∫ (in die kantlyn)	Kronkelstreep
Saamgeflans uit vraestel	Vr (in die kantlyn)	Hoofletter V kleinletter r
Punktuasie	O	Omkring

NEERSKRYF VAN PUNTE

- Gebruik die korrekte rubriek vir elke tipe skryfstuk.
- Assesseer die leerder se skryfstukke na aanleiding van die **vyf KATEGORIEË** volgens:

AFDELING A: **INHOUD en BEPLANNING** (30 punte), **TAAL, STYL en REDIGERING** (15 punte) en **STRUKTUUR** (5 punte).

AFDELING B: **INHOUD, BEPLANNING en FORMAAT** (18 punte) en **TAAL, STYL en REDIGERING** (12 punte).

AFDELING C: **INHOUD, BEPLANNING en FORMAAT** (12 punte) en **TAAL, STYL en REDIGERING** (8 punte).
- Evalueer eers hoe **UITSONDERLIK, GEMIDDELD** of **ONVOLDOENDE** die leerder se skryfstuk is, byvoorbeeld uit die punt 24–30 uit 30 vir **INHOUD** en **BEPLANNING** moet die nasiener kan assessseer watter punt die skryfstuk verdien. Skryf net **EEN** punt neer.
- Hou die **persentasies** by die kategorieë in gedagte. Dis 'n hulpmiddel.

5. Skryf die punte soos volg neer:

AFDELING A	Kode	Punt
I/B	Knap	22
T/S/R	Uitsonderlik	12
S	Knap	4
TOTAAL:		38

AFDELING B	Kode	Punt
I/B/F	Gemiddeld	11
T/S/R	Elementêr	6
TOTAAL:		17

TAALVAARDIGHEID: SKRYF EN AANBIED

Hierdie memorandum moet saam met die aangehegte Afrikaans EAT-assesserings-rubrieke vir AFDELINGS A, B en C gebruik word.

LET WEL: Leerders word nie addisioneel gepenaliseer vir afwykings nie, want die rubrieke maak daarvoor voorsiening.

AFDELING A: OPSTEL**1.1 Dit het my lewe verander.**

- Die leerder kan enige soort opstel aanbied, byvoorbeeld verhalend/beskrywend/bespiegelend/beredeneerd/argumenterend.
- Die opstel wat geskryf word, kan **waarskynlik in meer as een kategorie val, maar nie noodwendig nie**. 'n Opstel kan ook elemente van verskillende tipes opstelle bevat. Verskillende persoonlikheidstipes en belangstellingsvelde word in ag geneem.
- Hierdie opstel leen hom die beste tot die volgende opsteltipes:
  - **Verhalende opstel:** Hier vertel die leerder op 'n interessante wyse van daardie gebeure of item wat sy/haar lewe verander het. Die leerder kan vertel hoe dit vóór en ná die gebeure was. Dit moet duidelik uit die verhaal blyk dat daardie gebeure/item die leerder se lewe verander het. Die verandering kan ten goede of ten kwade wees.
  - **Beskrywende opstel:** Hier beskryf die leerder op 'n lewendige wyse hierdie gebeure/item en dan die verandering wat dit gebring het. Die leerder kan ook konsentreer op 'n beskrywing van die emosies en gevolge van hierdie (goeie of slegte) verandering a.g.v. die gebeure/item.
  - **Bespiegelende opstel:** Hier bespiegel/wonder/oorweeg die leerder oor **hoe goed/sleg** die verandering/e was. Dis belangrik dat die uiteinde van die bespiegeling by die onderwerp aanpas, naamlik dat die leerder beseft die gebeure/item het sy/haar lewe verander.
  - **Beredeneerde opstel:** Hier redeneer die leerder oor die impak van die gebeure/item op sy/haar lewe. Was dit goed/was dit sleg? Die leerder moet dan egter by die onderwerp van hierdie opstel uitkom, naamlik die gebeure/item het sy/haar lewe verander.
  - **Argumenterende opstel:** Hier neem die leerder reg van die begin af die onderwerp van die opstel as standpunt, naamlik die gebeure/item het sy/haar lewe verander. Die leerder gee nou redes vir hierdie standpunt. Hy/Sy noem die verandering/e wat plaasgevind het om so 'n standpunt te regverdig.
- Assesseer die opstel sonder vooroordeel vanuit die leerder se oogpunt en volgens sy/haar interpretasie. Die “dit” in die onderwerp kan 'n gebeurtenis/se /'n persoon se invloed of 'n item wees.

[50]

1.2 My grootste liefde

- Die leerder kan enige soort opstel aanbied, byvoorbeeld verhalend/beskrywend/bespiegeland/beredeneerd/argumenterend.
- Die opstel wat geskryf word, kan **waarskynlik in meer as een kategorie val, maar nie noodwendig nie**. 'n Opstel kan ook elemente van verskillende tipes opstelle bevat. Verskillende persoonlikheidstipes en belangstellingsvelde word in ag geneem.
- Hierdie opstel leen hom die beste tot die volgende opsteltipes:
  - **Beskrywende opstel:** Hier beskryf die leerder op 'n lewendige wyse wie/wat sy/haar grootste liefde is. Die leerder kan konsentreer op 'n duidelike beskrywing van sy/haar grootste liefde.
  - **Verhalende opstel:** Hier vertel die leerder op 'n interessante wyse van wie/wat sy/haar grootste liefde is. Dit moet duidelik uit die verhaal blyk wie/wat die leerder se grootste liefde is. Hier kan die leerder verras met 'n vertelling van die grootste liefde, net om in die slot aan te dui dat dit toe nooit die grootste liefde was nie.
  - **Bespiegelende opstel:** Hier bespiegel/wonder/oorweeg die leerder wie/wat sy/haar grootste liefde is/gaan wees.
- Assesseer die opstel sonder vooroordeel vanuit die leerder se oogpunt en volgens sy/haar interpretasie. Die grootste liefde mag iemand of iets wees.

[50]

1.3 Deur my venster sien ek ...

- Die leerder kan enige soort opstel aanbied, byvoorbeeld verhalend/ beskrywend/ bespiegeland.
- Die opstel wat geskryf word, kan **waarskynlik in meer as een kategorie val, maar nie noodwendig nie**. 'n Opstel kan ook elemente van verskillende tipes opstelle bevat. Verskillende persoonlikheidstipes en belangstellingsvelde word in ag geneem.
- Hierdie opstel leen hom die beste tot die volgende opsteltipes:
  - **Bespiegelende opstel:** Hier bespiegel/wonder/oorweeg die leerder oor wat hy/sy deur sy/haar venster sien.
  - **Verhalende opstel:** Hier vertel die leerder op 'n interessante wyse van wat hy/sy deur sy/haar venster sien.
  - **Beskrywende opstel:** Hier beskryf die leerder op 'n lewendige wyse wat hy/sy deur sy/haar venster sien.
- Assesseer die opstel sonder vooroordeel vanuit die leerder se oogpunt en volgens sy/haar interpretasie. Hierdie onderwerp kan vanuit 'n letterlike of figuurlike oogpunt benader word.

[50]

1.4 Sê NEE!

- Die leerder kan enige soort opstel aanbied, byvoorbeeld beredeneerd/argumenterend/verhalend/beskrywend/ bespiegelend.
- Die opstel wat geskryf word, kan **waarskynlik in meer as een kategorie val, maar nie noodwendig nie**. 'n Opstel kan ook elemente van verskillende tipes opstelle bevat. Verskillende persoonlikheidstipes en belangstellingsvelde word in ag geneem.
- Hierdie opstel leen hom die beste tot die volgende opsteltipes:
  - **Beredeneerde opstel:** Hier redeneer die leerder waarom/waarvoor/hoe/ens. daar NEE gesê word. Hierdie opstel moet uitkom by die onderwerp, naamlik Sê NEE!
  - **Argumenterende opstel:** Hier neem die leerder reg van die begin af die onderwerp as standpunt, naamlik waarom/waarvoor/hoe/ens. daar NEE gesê word.
  - **Verhalende opstel:** In 'n verhalende opstel vertel die leerder 'n interessante storie/gebeurtenis(se) (gewoonlik uit die verlede). In hierdie opstel moet die leerder duidelik vertel waarom/waarvoor/hoe/ens. daar NEE gesê is.
  - **Beskrywende opstel:** Hier beskryf die leerder op 'n lewendige wyse waarom/waarvoor/hoe/ens. daar NEE gesê word.
  - **Bespiegelende opstel:** Hier bespiegel/wonder/oorweeg die leerder waarom/waarvoor/hoe/ens. daar NEE gesê word.
- Assesseer die opstel sonder vooroordeel vanuit die leerder se oogpunt en volgens sy/haar interpretasie. Hier mag die leerder
  - (i) oor die beginsel uitbrei, byvoorbeeld jy moet kan NEE sê.
  - (ii) spesifiek noem waarvoor jy NEE moet sê.

[50]

1.5 Is familie belangriker as vriende?

- Die leerder kan enige soort opstel aanbied, byvoorbeeld argumenterend/beredeneerd/verhalend/beskrywend/bespiegelend.
- Die opstel wat geskryf word, kan **waarskynlik in meer as een kategorie val, maar nie noodwendig nie**. 'n Opstel kan ook elemente van verskillende tipes opstelle bevat. Verskillende persoonlikheidstipes en belangstellingsvelde word in ag geneem.
- Hierdie onderwerp leen hom die beste tot die volgende opsteltipes:
  - **Argumenterende opstel:** Hier neem die leerder reg van die begin af die onderwerp as standpunt, naamlik familie is belangriker as vriende of andersom.
  - **Beredeneerde opstel:** Hier redeneer die leerder in 'n gebalanseerde opstel dat familie belangriker as vriende is en andersom. Hier mag die leerder uiteindelik in sy/haar gevolgtrekking aansluit by die onderwerp, naamlik dat familie belangriker as vriende is of andersom.
  - **Bespiegelende opstel:** Hier bespiegel/wonder/oorweeg die leerder of familie belangriker as vriende is of nie.
  - **Verhalende opstel:** In 'n verhalende opstel vertel die leerder op 'n interessante wyse waarom familie belangriker as vriende is of andersom.
  - **Beskrywende opstel:** Hier beskryf die leerder op 'n lewendige wyse waarom familie belangriker as vriende is of andersom.
- Assesseer die opstel sonder vooroordeel vanuit die leerder se oogpunt en volgens sy/haar interpretasie.

[50]

1.6 VISUELE PRIKKELS

- Die inhoud van die opstel moet by die visuele prikkel pas. Die nasiener moet onthou dat, alhoewel hierdie visuele prikkels oop is vir 'n verskeidenheid interpretasies, die opstel direk by die prikkel moet aansluit. Die leerder se perspektief moet by assessering oorweeg word.
- Die vrae is só geformuleer en die prente só gekies dat 'n persoonlike inkleding van die gekose onderwerp/prent van die leerder verwag word.
- Die opstel wat geskryf word, kan **waarskynlik in meer as een kategorie val, maar nie noodwendig nie**. 'n Opstel kan ook elemente van verskillende tipes opstelle bevat. Verskillende persoonlikheidstipes en belangstellingsvelde word in ag geneem.

1.6.1 Prentjie: (Ou) skoene/sportskoene

- Die leerder kan enige soort opstel aanbied.
- Letterlike interpretasie: Skoene vertel 'n storie, die einde van 'n staptog, ens.
Figuurlike interpretasie: Kan idiomaties gebruik word, bv. om in iemand anders se skoene te staan.
- Assesseer die opstel sonder vooroordeel vanuit die leerder se oogpunt en volgens sy/haar interpretasie.

[50]

1.6.2 Prentjie: Vuurwerke

- Die leerder kan enige soort opstel aanbied.
- Letterlike interpretasie: Vuurwerkvertoning, feesviering, dieremishandeling, ens.
- Figuurlike interpretasie: Kan idiomaties gebruik word, bv. moeilikheid, ens.
- Assesseer die opstel sonder vooroordeel vanuit die leerder se oogpunt en volgens sy/haar interpretasie.

[50]

1.6.3 Prentjie: Mandela/ou man en kind

- Die leerder kan enige soort opstel aanbied.
- Letterlike interpretasie: Mandela, Mandela se liefde vir kinders, ens.
- Figuurlike interpretasie: Versoening, liefde, vergifnis, ens.
- Assesseer die opstel sonder vooroordeel vanuit die leerder se oogpunt en volgens sy/haar interpretasie.

[50]**TOTAAL AFDELING A: 50**

AFDELING B: LANG TRANSAKSIONELE TEKS**2.1 HULDEBLYK****[30]****FOKUS**

Die leerder lewer tydens 'n familiebyeenkoms 'n **huldeblyk** oor sy/haar oupa/ouma.

VEREISTES

- Die huldeblyk word oor die oupa/ouma gelewer.
- Die huldeblyk begin met die groet van die aanwesiges op 'n gepaste wyse, byvoorbeeld Geagte ...
- Die volgende besonderhede van die oupa/ouma kan gegee word: naam en van, ouderdom, datum van afsterwe, oorsaak van dood, prestasies of hoogtepunte van die oupa/ouma se lewe, staaltjies oor die oupa/ouma en persoonlike herinneringe.
- Die doel van die huldeblyk is om die oupa/ouma se lewe te vereer en om die betekenisvolle bydrae wat hy/sy gelewer het, uit te lig.
- Die gehoor moet 'n geheelbeeld van die oupa/ouma kry.
- Die familie word ook vertroos. Hierdie gedeelte word in die teenwoordige/toekomstige tyd geskryf.
- Die huldeblyk word in die verlede tyd geskryf wanneer daar na die oupa/ouma verwys word.
- Die taal, styl en register is formeel.
- Die toon is versagtend, liefdevol, vertroostend, bemoedigend en taktvol van aard.
- Kultuurkontekste moet in ag geneem word.

FORMAAT

- **Opskrif**
Die huldeblyk mag 'n opskrif en sub-opskrif insluit.
- **Inleidende paragraaf**
Die huldeblyk word met die groet ingelui en die aanwesiges se aandag word vasgevang. Die inleiding moet oor die verering van die oupa/ouma se lewe gaan. Die inleidende sin is baie belangrik.
- **Paragraaf 2 en verder**
Die huldeblyk sluit verskillende hoogtepunte in wat persoonlike gebeure en staaltjies van die oupa/ouma se lewe bevat. Dit word in verskillende daaropvolgende paragrawe bespreek. Elke paragraaf handel (verkieslik) oor 'n nuwe feit/gedagte.
- **Slotparagraaf**
In die slot kan die spreker ook vir die familie sterkte toewens.

Die huldeblyk hoef nie in paragrawe te wees nie, maar die aanhef, liggaam en slot moet duidelik blyk.

VOORBEELD**Jan Pienaar: Voormalige burgemeester van eMnambithi**

Geagte familie en vriende, soos almal weet, was my oupa, Jan Pienaar, geliefd onder oud en jonk. Hy het nie net 'n groot rol in ons familie gespeel nie, maar hy is ook vereer vir sy bydrae op verskillende gebiede.

Oupa se goeie humorsin was vir ons almal bekend. Wie sal ooit die poetse vergeet wat Oupa gebak het? Oupa het al ons neefs en niggies leer visvang. En ons ken daardie storie van die groot vis wat weggekrom het!

Oupa was eMnambithi se voormalige burgemeester. Te danke aan hom is 'n nuwe laerskool gebou.

Oupa was 'n eerbare man. Hy was 'n geesdriftige vrywilliger by ons plaaslike kerk, veral tydens kerkbasaars.

Familie en vriende, ons kan altyd vashou aan die herinneringe wat deel van ons geskiedenis sal bly. Oupa het ons vooruitgegaan, maar Oupa sal altyd in ons gedagtes bly.

(147 woorde)

2.2

DIALOOG**[30]****FOKUS**

Die leerder verduidelik in dialoogvorm aan die verkoopsman waarom hy/sy die T-hemp teruggee.

VEREISTES

- Die dialoog se tema is die teruggee van 'n T-hemp weens ontevredenheid.
- Elke spreekbeurt dra by tot die doel van die dialoog.
- Die aanspreekvorm, taal en styl kan óf formeel (bv. Meneer/u) óf informeel (bv. naam/jy) wees.
- Die spreekbeurte volg op mekaar om 'n aaneenlopende gesprek te vorm.

FORMAAT

- Leerders mag 'n konteks skets voordat die dialoog geskryf word.
- Die name van die sprekers (leerder en verkoopsman) word netjies onder mekaar neergeskryf, teenaan die linkerkantlyn.
- Die naam van die leerder kan met "Ek" vervang word.
- Na elke naam is 'n dubbelpunt.
- Geen aanhalingstekens word gebruik nie.
- Laat 'n reël na elke spreekbeurt oop.
- Die spreekbeurte is in blokvorm.
- Ekstra inligting word tussen hakies direk voor die spreker se woorde geskryf of waar dit toepaslik is.

VOORBEELD

Ek:	Goeiemôre, Meneer. XXX
Verkoopsman:	(<i>Met 'n glimlag</i>) Goeiemôre. Waarmee kan ek help? XXX
Ek:	Verlede week het ek 'n langmou T-hemp hier gekoop. Ongelukkig is die linkermou korter as die regtermou. XXX
Verkoopsman:	Wanneer het u besef dat die een mou korter is? Het u nie eers die T-hemp aangepas nie? Mag ek die T-hemp sien? XXX
Ek:	Sekerlik! As u my nie glo nie, kyk self! XXX
Verkoopsman:	(<i>Terwyl hy na die T-hemp kyk</i>) Niemand het voorheen oor hierdie T-hemde gekla nie. (<i>Huiwerig</i>) Meneer, is daar nie dalk iets verkeerd met u een arm nie? XXX
Ek:	(<i>Vererg</i>) Bedoel u dat ek gebreklik is? Ek wil onmiddellik met die bestuurder praat! XXX
Verkoopsman:	Nee ... nee ... dis nie nodig nie. (<i>Kyk vinnig na die T-hemp</i>) Ja, wraggies! Hier is definitief iets fout met die T-hemp. Ek sal dit terugneem en die volle bedrag terugbetaal. XXX
Ek:	Baie dankie, Meneer. XXX
Verkoopsman:	Meneer, u is 'n spesiale klant en ons maak staat op u volgehoue ondersteuning. (149 woorde)

2.3

RESENSIE**[30]****FOKUS**

Die leerder skryf 'n **resensie** oor 'n eetplek waarin dit aanbeveel word of nie.

VEREISTES

- Hierdie resensie is 'n verslag waarin 'n eetplek beoordeel word.
- Die resensie moet die leser oortuig om die eetplek te ondersteun of nie.
- In hierdie resensie word die volgende aspekte aangeraak:
  - Die eetplek se sterk punte of/en swak punte en kenmerke ten opsigte van kos, diens, pryse en atmosfeer
  - Aanbevelings
- Die resensie word gewoonlik in die derde persoon geskryf om 'n mate van objektiwiteit te handhaaf.
- Kultuurverskille moet in ag geneem word.
- Die teenwoordige/verlede tyd word gebruik.
- Woorde wat op waardering en evaluering dui, moet gebruik word, byvoorbeeld: uitstaande, oulike, genot, opwindend, gesellige, uiters aangenaam/onaangenaam, ens.

FORMAAT

- **Titel**
  - Die titel gee 'n aanduiding van die resesent se standpunt ten opsigte van die eetplek.
  - Die resesent se naam volg na die titel.
- **Paragraaf 1**
  - Die eetplek se naam (en die naam van die eienaar) word gegee.
- **Paragraaf 2 en verder**
  - Die eetplek se spyskaart, kos, diens, pryse en atmosfeer word beskryf.
  - Meer besonderhede oor die eetplek, bv. of die eetplek voorsiening vir gestremdes maak, word genoem.
- **Slotparagraaf**
  - Die resesent se laaste indrukke/gevolgtrekking/aanbeveling volg.

VOORBEELD**Pure Plesier by Pam se Pannekoekpaleis**

XXX

Resesent: Tina Mabaso (De Aar)

XXX

Pamela Pearson se oulike restaurant, Pam se Pannekoekpaleis, in De Aar se hoofstraat, is 'n moet-besoek-plek – nie net vir elke inwoner nie, maar ook vir toeriste.

XXX

Elke klant word persoonlik, met 'n gratis koppie koffie, deur Pam verwelkom. Die netheid binne en buite die restaurant, asook die goedversorgde tuine, lok klante via die rolstoelvriendelike oprit om deel te word van die geur van koffie en pannekoek.

XXX

Vriendelike kelners bemark die liplekker disse so effektief dat jy jou nie aan die pryse steur nie. Tog is die rekening uiteindelik 'n welkome verrassing, want die gevulde pannekoek is uiters bekostigbaar. Die rustige agtergrondmusiek dra tot die gesellige atmosfeer by.

XXX

Die besoek aan bogenoemde restaurant was uiters aangenaam en ek beveel die restaurant baie sterk aan.

(134 woorde)

2.4 **INFORMELE BRIEF****[30]****FOKUS**

Die leerder se maat se pa het sy werk verloor. Die leerder skryf 'n **informele brief** aan sy/haar maat om hom/haar te help om die situasie te hanteer.

VEREISTES

- Die brief is vriendskaplik. Die inhoud is persoonlik, openhartig, simpatiek en vriendelik van aard. Die taalgebruik en styl is informeel en gemaklik.
- Die leerder spreek die maat direk aan.
- Die brief moet die maat help om die situasie te hanteer.
- Die toon en woordkeuse moet by die vriendskap tussen die leerder en die maat pas.
- Vermy slordige taal, slengwoorde en sms-taal.

FORMAAT

Die formaat van die brief moet korrek wees:

Leestekens:

- Geen leestekens word in die adres, aanhef of slot gebruik nie.

Die adres en datum:

- Die adres van die skrywer word regs, boaan in blokvorm geskryf.
- Daar word nie 'n reël tussen die poskode en die datum ooggelaat nie.
- **Toegewing:** 'n Reël kan tussen die poskode en datum ooggelaat word.
- Die datum word voluit geskryf: 26 November 2014.
- Let op die verskillende wyses waarop die adres geskryf kan word.

Die aanhef, afsluiting en slot:

- Aanhef: "Beste" of "Liewe" word gebruik; dit word teen die linkerkantlyn geskryf.
- Groete/Liefdegroete kry 'n **punt** aan die einde.
- Daar word nie 'n reël tussen *Jou maat* en die naam ooggelaat nie.
- Die omskrywing *Jou maat* voor die brieffskrywer se naam is opsioneel.

Die paragrawe:

- 'n Reël word tussen paragrawe ooggelaat.
- Die inleidingsparagraaf stel die rede vir die brief duidelik, byvoorbeeld dat die brieffskrywer gehoor het dat die maat se pa sy werk verloor het.
- Die liggaam van die brief brei uit op die rede vir die brief. Die brieffskrywer help sy/haar maat om die situasie te hanteer.
- Die slotparagraaf moet die brief saamvat.

Let op die verskillende wyses hieronder waarop die adres geskryf kan word.

Voorbeelde van die briefskrywer se adres:

Kerkstraat 1	Posbus 88	Huis 342	Plot 588
Uitbreiding/Voorstad	Pleknaam	Pleknaam	Pleknaam
Pleknaam	Kode	Kode	Kode
Kode			
Rusthof	Sewende laan 10 OF Sewende Laan 10		
Pleknaam	Westdene		
Kode	Kode		

Let op die volgende: **Kerkstraat** is altyd een woord omdat dit 'n samestelling van TWEE soortname is. **Arcadia straat** is 'n samestelling tussen 'n eienaam en 'n soortnaam en daarom kan dit soos volg geskryf word: Arcadiastraat, Arcadia Straat, Arcadia straat, Arcadia-straat, Arcadia-Straat. (AWS, 2009 bl.121)

Geen Engels behalwe amptelike Engelse name, bv. Mandela Square, word aanvaar nie.

VOORBEELD

	Posbus 198 Harrismith 9880 26 November 2014
XXX Liewe Marie XXX Ek is jammer om te hoor dat jou pa sy werk verloor het. Ons het mos verlede jaar deur dieselfde krisis gegaan. XXX Ek het gedink dit kan help as ek noem hoe julle as gesin dit vir juisself makliker kan maak. XXX Eerstens moet julle kyk na maniere om geld te bespaar. Ons het byvoorbeeld skool toe begin stap, eerder as dat my ma ons met die motor moes neem. Ons het ook nie meer by die snoepwinkel kos gekoop nie. Gedurende die dag het ons die warmwatersilinder by die huis afgeskakel. XXX Verder kan dit help as jy dalk vir jou 'n deelydse werk kan kry. Jou sussie kan miskien ook begin om saans ander mense se kinders op te pas. XXX Marie, onthou net: alles gebeur met 'n doel. Ons gesin het geleer om met minder tevrede te wees en vrede daarmee te maak. XXX Beste wense. XXX Jou maat Tshepo (150 woorde)	

ONTLEDING VAN LANG TRANSAKSIONELE TEKS

Die vrae is só geformuleer dat 'n persoonlike inkleding van die gekose onderwerp van die leerder verwag word. Verskillende persoonlikheidstipes en belangstellingsvelde word in ag geneem.

TOTAAL AFDELING B: 30

AFDELING C: KORT TRANSAKSIONELE TEKS**VRAAG 3****3.1 PLAKKAAT****[20]****FOKUS**

Die leerder maak 'n plakkaat waarop hy/sy Afrikaans-ekstraklasse vir graad 8-leerders adverteer.

VEREISTES

- Hierdie plakkaat adverteer Afrikaans-ekstraklasse vir graad 8-leerders.
- Die plakkaat teiken spesifiek graad 8-leerders.
- Die plakkaat moet die nodige inligting verskaf. Die vrae wanneer?, wat?, waar?, hoeveel kos dit? en vir wie? moet beantwoord kan word.
- Hierdie plakkaat berus op die sogenaamde ABBA-beginsel:
  - Die plakkaat moet 'n leser se **aandag** trek deur verskillende lettertypes en lettergroottes te hê.
  - Die leser se **belangstelling** moet gewek word deur middel van interessante inhoud en uitleg.
  - Hierdie plakkaat moet 'n **begeerte** by die leser wek om ekstraklasse by te woon en sodoende sy/haar Afrikaans te verbeter deur middel van inligting soos die vaardighede wat onderrig word, speletjies, kompetisies, ens.
  - As die plakkaat in sy doel slaag, sal die leser tot **aksie** oorgaan deur vir die ekstraklasse te registreer.

FORMAAT

- Die volgende inligting moet op die plakkaat verskyn:
  - Wie is die teikengroep?
  - Wat word aangebied? (verkieslik in groot druk)
  - Wanneer (dag, datum en tyd) word ekstraklasse aangebied?
  - Waar word die ekstraklasse aangebied?
  - Wie bied die ekstraklasse aan?
  - Wat behels die leerplan?
  - Hoeveel kos die ekstraklasse?
  - Hoe kan die teikengroep daarby baat?
  - Kontakbesonderhede

VOORBEELD

<h1 style="text-align: center;">AFRIKAANS-EKSTRAKLASSE</h1> <p style="text-align: center;">VIR GRAAD 8-LEERDERS</p> <p style="text-align: center;">HET JY DIT NODIG? ENIGEEN IS WELKOM!!!</p> <p style="text-align: center;">Ekstraklasse in skryfwerk, taal en letterkunde deur twee deskundige matrikulante! VRA MAAR HUL ONDERWYSERS!</p> <p style="text-align: center;">Wil jy vlot en met selfvertroue in Afrikaans kommunikeer? BEGIN DUS VROEG DIE REËLS LEER</p> <p>DATUM: Vanaf 02 Februarie 2015 ELKE SATERDAG</p> <p>TYD: 08.00 - 10.00</p> <p>PLEK: Hoërskool Brandwag</p> <p>KOSTE: Net R50 per les</p> <p style="text-align: center;">LESSE SLUIT DIE VOLGENDE IN:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Basiese taalreëls • Skryfwerk: Vaardighede wat jou voorberei vir graad 10 • Letterkunde: Gedigte • Speletjies, kompetisies en baie pret! <p>Skakel Ziyad (082 715 1371) vir verdere besonderhede.</p>	<p>Wat?</p> <p>Teikengroep</p> <p>Deur wie?</p> <p>Wie vind baat?</p> <p>Wanneer?</p> <p>Tyd</p> <p>Waar?</p> <p>Koste</p> <p>Leerplan</p> <p>Kontak- besonderhede (87 woorde)</p>
--	--

3.2 DAGBOEKINSKRYWINGS

[20]

FOKUS

Die leerder verwoord sy/haar gevoelens in **dagboekinskrywings** oor die besoek aan die dokter.

VEREISTES

- Die dagboek is 'n informele skryfstuk gerig op die gevoelens oor die besoek aan die dokter.
- Gevoelens/ervarings wat beleef word, word beskryf.
- Die dagboekinskrywings word in die eerste persoon geskryf.
- Plekke, familie en vriende word op die naam genoem.
- Die inhoud ondersteun die leerder se gevoelens oor die besoek aan die dokter.

FORMAAT

- Die dagboekinskrywings moet die dae en/of datums boaan geskryf hê.
- Die leerder moet dagboekinskrywings vir twee dae maak.
- Die leerder hoef nie met “Liewe Dagboek” te begin nie.
- Die uiteensetting van elke inskrywings mag in paragraafvorm wees.

VOORBEELD

15 November 2014 (of aan regterkant van die bladsy)

Liewe Dagboek (opsioneel)

XXX

Ek is so bang. Môre het ek 'n afspraak by die dokter oor daardie vreemde knoppie aan my been. En my ma bly sanik oor kanker! Waarom kan sy my nie net uitlos nie?

16 November 2014 (of aan regterkant van die bladsy)

Liewe Dagboek (opsioneel)

XXX

Sjoe! My ma het soos gewoonlik onnodig die bobbejaan agter die berg gaan haal. Ek het mos gesê dit is somer niks nie, maar sy wou my nie glo nie. Eintlik is ek nou baie bly ek het nie aan haar erken dat ek ook maar 'n klein bietjie bang was nie!

(89 woorde)

3.3

INSTRUKSIES

[20]

FOKUS

Die leerder gee instruksies hoe sy/haar maat wat 'n swak verhouding met sy/haar ouers het, 'n beter verhouding met hulle kan hê.

VEREISTES

- Die instruksies moet maklik verstaanbaar uiteengesit word.
- Die inligting is bedoel om leiding te gee ten opsigte van die verbetering van die maat se verhouding met sy/haar ouers.

FORMAAT

- Die uiteensetting kan soos volg aangebied word:
  - Puntsgewys
  - Reëls tussen-in oopgelaat
  - Ander aanduiders soos koeëlpunte
- Die skryfstuk kan 'n opskrif hê, bv. Hoe om 'n beter verhouding met jou ouers te hê.
- Die instruksies moet in volsinne aangebied word. Die sinne kan met werkwoorde begin.

VOORBEELD**INSTRUKSIES****Hoe om 'n beter verhouding met jou ouers te hê.**

1. Skenk aandag aan wat jou ouers sê.
2. Behandel hulle met respek – hulle het jou immers gebring tot waar jy vandag is.
3. Neem ook jou ouers se gevoelens in ag.
4. Moenie dink alles draai om jou nie; doen ook jou deel van die huistake.
5. Gebruik die korrekte aanspreekvorm as jy met jou ouers praat.
6. Laat weet jou ouers altyd waar jy is – dit is net goeie maniere.
7. Moenie hulle kritiseer nie, selfs al dink jy hulle weet nie alles nie.

(80 woorde)

ONTLEDING VAN KORT TRANSAKSIONELE TEKSTE

Die vrae is só geformuleer dat 'n persoonlike inkleding van die gekose onderwerp van die leerder verwag word. Verskillende persoonlikheidstipes en belangstellingsvelde word in ag geneem.

TOTAAL AFDELING C: 20

**OPSOMMING VAN DIE VRAE IN VRAESTEL 3:
November 2014**

SKRYF	TIPE SKRYFSTUK	SPESIFIEKE DOELSTELLINGS	SPESIFIEKE DOELSTELLINGS
AFDELING A VRAAG 1	OPSTEL		<p>Met hierdie vraestel moet getoets word of die spesifieke doelstellings vir die aanleer van Eerste Addisionele Taal bereik is.</p> <p>Dit toets of die leerders:</p> <ol style="list-style-type: none"> i. taalvaardighede verwerf het wat nodig is om akkuraat en gepas te kommunikeer, met inagneming van die teikengroep, doel en konteks; ii. met vertroue en genot kan skryf/aanbied; iii. eie idees, sienings en emosies, skrifteliks en met vertroue kan uitdruk en regverdig ten einde selfstandige en analitiese denkers te word; iv. die addisionele taal en verbeelding kan gebruik om menslike ervarings uit te beeld en te verken sodat hulle hul eie ervarings en bevindinge oor die wêreld skriftelik kan uitdruk; v. die addisionele taal kan gebruik om inligting te verkry en te bestuur vir leer oor die kurrikulum heen en in 'n wye verskeidenheid ander kontekste; vi. die addisionele taal kan gebruik as 'n instrument vir kritiese en kreatiewe denke; opinies oor etiese kwessies en waardes kan uitdruk; krities in interaksie kan tree met 'n wye verskeidenheid tekste; perspektiewe, waardes en magsverhoudings in tekste kan herken en beraagteken.
1.1	Al vyf tipes	(i) (ii) (iii) (iv) (vi)	
1.2	Al vyf tipes	(i) (ii) (iii) (iv) (vi)	
1.3	Al vyf tipes	(i) (ii) (iii) (iv) (vi)	
1.4	Al vyf tipes	(i) (ii) (iii) (iv) (vi)	
1.5	Al vyf tipes	(i) (ii) (iii) (iv) (vi)	
1.6.1 – 1.6.3	Al vyf tipes	(i) (ii) (iii) (iv) (vi)	
AFDELING B VRAAG 2	LANG TRANSAKSIONELE TEKSTE		
2.1	Huldeblyk	(i) (ii) (iii) (iv) (v) (vi)	
2.2	Dialog	(i) (ii) (iii) (iv) (vi)	
2.3	Resensie	(i) (ii) (iii) (iv) (vi)	
2.4	Informeel brief	(i) (ii) (iii) (iv) (vi)	
AFDELING C VRAAG 3	KORT TRANSAKSIONELE TEKS		
3.1	Plakkaat	(i) (ii) (iii) (iv) (v) (vi)	
3.2	Dagboekinskrywings	(i) (ii) (iii) (iv) (vi)	
3.3	Instruksies	(i) (ii) (iii) (iv) (v) (vi)	
15 onderwerpe/keuses	12 tipes skryfstukke		

LET WEL:

- Gebruik altyd die rubriek by die nasien van die opstel (Vraestel 3, AFDELING A).
- Punte van 0–50 is in VYF hoofvlakomskrywings verdeel.
- Die kriteria vir Inhoud, Taal en Styl is verder in elk van die vyf vlakomskrywings in 'n hoë- en laevlaksubkategorie verdeel, met die toepaslike verspreiding van punte en die omskrywings.
- Struktuur word nie deur die verdeling in 'n hoë en lae vlak beïnvloed nie.

ASSESSERINGSRUBRIEK VIR OPSTEL (AFDELING A) – EERSTE ADDISIONELE TAAL [50 PUNTE]

Kriteria		Uitsonderlik	Knap	Gemiddeld	Elementêr	Onvoldoende
INHOUD & BEPLANNING (Respons en idees) Organisering van idees vir beplanning; Bewustheid van doel, gehoor en konteks 30 PUNTE	Hoë vlak	28–30	22–24	16–18	10–12	4–6
		-Respons is uitsonderlik/treffend en bo verwagting -Idee is intelligent, volwasse en stem leser tot nadenke -Uitsonderlike organisasie en samehang, insluitend inleiding, liggaam en samevatting/slot	-Respons baie goed; getuig van vaardigheid -Idee heeltemal relevant, interessant en lewer bewys van volwassenheid -Organisasie baie goed en samehangend, insluitend inleiding, liggaam en samevatting/slot	-Respons bevredigend -Idee redelik samehangend en oortuigend -Redelike organisasie en redelik samehangend, insluitend inleiding, liggaam en samevatting/slot	-Wisselvallige samehang in respons -Idee onduidelik, nie oorspronklik nie -Min bewys van organisasie en samehang	-Respons heeltemal irrelevant -Idee deurmekaar en nie op onderwerp gefokus nie -Vaag en herhalend -Geen organisasie nie en is onsamehangend
	Lae vlak	25–27	19–21	13–15	7–9	0–3
		-Respons uitmuntend, maar uitsonderlik treffende eienskappe van 'n opstel ontbreek -Idee intelligent en volwasse -Knap organisasie en samehang, insluitend inleiding, liggaam en samevatting/slot	-Respons goed; getuig van vaardigheid -Idee relevant, interessant -Organisasie goed en samehangend, insluitend inleiding, liggaam en samevatting/slot	-Respons bevredigend, maar verval soms in onduidelikheid -Idee redelik samehangend en oortuigend -'n Mate van organisasie en samehang, insluitend inleiding, liggaam en samevatting/slot	-Respons is grootliks irrelevant. -Idee begin los staan en kan verwarrend wees -Skaars 'n bewys van organisasie en samehang	-Geen poging aangewend om in ooreenstemming met onderwerp te wees nie -Heeltemal irrelevant en ontoepaslik -Deurmekaar en geen fokus nie

ASSESSERINGSRUBRIEK VIR OPSTEL (AFDELING A) – EERSTE ADDISIONELE TAAL [50 PUNTE] (vervolg)

Kriteria		Uitsonderlik	Knap	Gemiddeld	Elementêr	Onvoldoende
		14–15	11–12	8–9	5–6	0–3
TAAL, STYL & REDIGERING Toon, register, styl en woordeskat is geskik vir doel/effek en konteks; Woordkeuse; Taalgebruik en konvensies, puntuasie, grammatika, spelling 15 PUNTE	Hoë vlak	-Toon, register, styl en woordeskat hoogs gepas vir doel, gehoor en konteks -Taalgebruik getuig van vertroue, indrukwekkend -Toon retories treffend en effektief -Grammatika en spelling feitlik foutvry -Knap gedaan	-Toon, styl, register en woordeskat baie gepas vir doel, gehoor en konteks -Taalgebruik effektief en 'n deurlopende gepaste toon word gebruik -Grammatika en spelling grootliks foutvry -Baie goed gedaan	-Toon, register, styl en woordeskat gepas vir doel, gehoor en konteks -Gepaste taalgebruik om betekenis oor te dra -Toon is gepas -Retoriese middele gebruik om betekenis te versterk	-Toon, register, styl en woordeskat nie gepas vir doel, gehoor en konteks nie -Taalgebruik baie basies -Toon en woordkeuse skaars toepaslik -Baie beperkte woordeskat	-Taal onverstaanbaar -Toon, register, styl en woordeskat minder gepas vir doel, gehoor en konteks -Woordeskat so beperk dat dit onmoontlik is om sin te maak
	Lae vlak	13 -Taalgebruik uitstekend en toon is retories effektief -Grammatika en spelling feitlik foutvry -Baie goed tot knap gedaan	10 -Taalgebruik toepaslik en oor die algemeen effektief -Toon gepas en effektief -Enkele foute in grammatika en spelling -Goed gedaan	7 -Voldoende taalgebruik, maar teenstrydighede word opgemerk -Toon oor die algemeen gepas en beperkte gebruik van retoriese middele	4 -Taalgebruik onvoldoende -Weinig indien enige sinsverskeidenheid -Woordeskat baie beperk	
STRUKTUUR Kenmerke van teks; Paragraafontwikkeling en sinskonstruksie 5 PUNTE		5	4	3	2	0–1
		-Uitstekende ontwikkeling van onderwerp -Uitsonderlike detail -Sinne en paragrawe uitsonderlik gekonstrueer	-Logiese ontwikkeling van details -Samehangend -Sinne en paragrawe logies en toon variasie	-Relevante detail ontwikkel -Sinne en paragrawe goed gekonstrueer -Opstel maak nog effens sin	-Sommige punte geldig -Sinne en paragrawe foutief -Opstel maak nog sin	-Noodsaaklike punte ontbreek -Sinne en paragrawe foutief -Opstel maak nie sin nie
VERSPREIDING VAN PUNTE		43–50	33–40	23–30	13–20	0–10

ASSESSERINGSRUBRIEK VIR LANG TRANSAKSIONELE TEKSTE (AFDELING B) – EERSTE ADDISIONELE TAAL [30 PUNTE]

Kriteria	Uitsonderlik	Knap	Gemiddeld	Elementêr	Onvoldoende
	15–18	11–14	8–10	5–7	0–4
INHOUD, BEPLANNING & FORMAAT Respons en idees; Organisering van idees vir beplanning; Doel, gehoor, kenmerke/konvensies en konteks 18 PUNTE	-Respons uitsonderlik, bo verwagting -Idee intelligent en volwasse -Grondige kennis van kenmerke van die soort teks -Skryfwerk behou fokus -Samehang in inhoud en idees -Idee behoorlik uitgebrei met detail wat die onderwerp ondersteun -Gepaste en akkurate formaat	-Respons baie goed en demonstreer goeie kennis van kenmerke van die soort teks -Behou fokus – geen afwyking nie -Samehang in inhoud en idees; baie goed uitgebrei met detail wat die onderwerp ondersteun -Gepaste formaat met onbeduidende foute	-Respons voldoende en toon voldoende kennis van kenmerke van die soort teks -Nie heeltemal gefokus nie – enkele afwykings -Redelike samehang in inhoud en idees -Sommige detail ondersteun die onderwerp -Formaat oorwegend gepas, maar met enkele foute	-Basiese respons toon geringe kennis van kenmerke van die soort teks -Aanduiding van fokus, maar met afwykings -Inhoud en idees nie altyd samehangend nie -Min detail ondersteun die onderwerp -Nodige reëls van formaat vaagweg toegepas -Kritiese foute begaan	-Respons toon geen kennis van kenmerke van die soort teks nie -Betekenis onduidelik met groot afwyking -Geen samehang in idees en inhoud nie -Baie min detail ondersteun die onderwerp -Nodige reëls van formaat nie toegepas nie
TAAL, STYL & REDIGERING Toon, register, styl, doel/effek, gehoor en konteks; Taalgebruik en konvensies; Woordkeuse; Punktuasie en spelling 12 PUNTE	-Toon, register, styl en woordeskat hoogs geskik vir doel, gehoor en konteks -Grammatika akkuraat en goed gekonstrueer -Feitlik foutloos	-Toon, register, styl en woordeskat baie geskik vir doel, gehoor en konteks -Grammatika oor die algemeen korrek en goed gekonstrueer -Baie goeie woordeskat -Oorwegend foutloos	-Toon, register, styl en woordeskat is geskik vir doel, gehoor en konteks -Enkele grammatikafoute -Voldoende woordeskat -Foute belemmer nie betekenis nie	-Toon, register, styl en woordeskat minder geskik vir doel, gehoor en konteks -Grammatika onakkuraat met etlike foute -Basiese woordeskat -Betekenis belemmer	-Toon, register, styl en woordeskat stem nie ooreen met doel, gehoor en konteks nie -Besaaï met foute en verward -Woordeskat nie geskik vir doel nie -Betekenis ernstig belemmer
VERSPREIDING VAN PUNTE	25–30	19–23	14–17	9–12	0–7

ASSESSERINGSRUBRIEK VIR KORTER TRANSAKSIONELE TEKSTE (AFDELING C) – EERSTE ADDISIONELE TAAI [20 PUNTE]

Kriteria	Uitsonderlik	Knap	Gemiddeld	Elementêr	Onvoldoende
	10–12	8–9	6–7	4–5	0–3
INHOUD, BEPLANNING & FORMAAT Respons en idees; Organisering van idees; Kenmerke/konvensies en konteks 12 PUNTE	-Respons uitsonderlik, bo verwagting -Idee intelligent en volwasse -Grondige kennis van kenmerke van die soort teks -Skryfwerk behou fokus -Samehang in inhoud en idees -Idee behoorlik uitgebrei met detail wat die onderwerp ondersteun -Gepaste en akkurate formaat	-Respons baie goed en demonstreer goeie kennis van kenmerke van die soort teks -Behou fokus – geen afwyking nie -Samehang in inhoud en idees; baie goed uitgebrei met detail wat die onderwerp ondersteun -Gepaste formaat met onbeduidende foute.	-Respons voldoende en toon voldoende kennis van kenmerke van die soort teks -Nie heeltemal gefokus nie – enkele afwykings -Redelike samehang in inhoud en idees -Sommige detail ondersteun die onderwerp -Formaat oorwegend gepas, maar met enkele foute	-Basiese respons toon geringe kennis van kenmerke van die soort teks -Aanduiding van fokus, maar met afwykings -Inhoud en idees nie altyd samehangend nie -Min detail ondersteun die onderwerp -Nodige reëls van formaat vaagweg toegepas -Kritiese foute begaan	-Respons toon geen kennis van kenmerke van die soort teks nie -Betekenis onduidelik met groot afwyking -Geen samehang in idees en inhoud nie -Baie min detail ondersteun die onderwerp -Nodige reëls van formaat nie toegepas nie
TAAL, STYL & REDIGERING Toon, register, styl, woordeskat geskik vir doel en konteks; Taalgebruik en konvensies Woordkeuse; Punktuasie en spelling 8 PUNTE	-Toon, register, styl en woordeskat hoogs geskik vir doel, gehoor en konteks -Grammatika akkuraat en goed gekonstrueer -Feitlik foutloos	-Toon, register, styl en woordeskat baie geskik vir doel, gehoor en konteks -Grammatika oor die algemeen korrek en goed gekonstrueer -Baie goeie woordeskat -Oorwegend foutloos	-Toon, register, styl en woordeskat is geskik vir doel, gehoor en konteks -Enkele grammatikafoute -Voldoende woordeskat -Foute belemmer nie betekenis nie	-Toon, register, styl en woordeskat minder geskik vir doel, gehoor en konteks -Grammatika onakkuraat met etlike foute -Basiese woordeskat -Betekenis belemmer	-Toon, register, styl en woordeskat stem nie ooreen met doel, gehoor en konteks nie -Besaa met foute en verward -Woordeskat nie geskik vir doel nie -Betekenis ernstig belemmer
VERSPREIDING VAN PUNTE	17–20	13–15	10–11	7–8	0–5